

כיון דליט לה כחוסה. לאס לית לה מזוני לצת דהא תנאי כחוסה הוא: **צמ ארוסה**. הצא על ארוסתו וילדה לו(י) ומת ולו צנים יש לה מזונות מנכסיו או לא: **כיון דאית לה כחוסה**. כגון שכתב לה מן האיכוסין אי נמי רבנן תקון נמי לארוסה: או **דלמא כיון דלא קטון רבנן**. למכתב עד שעת נשואין תנאי כחוסה נמי מקמי הכי לא חייל: **צמ אנוסה**. אנס את הנערה ונשאה אחרי כן כדכתיב(ט) ולו תהיה לאשה וילדה לו צמ ומת יש לה מזונות מן האחין או לא: **יש לה כחוסה**. מנכסיו: **מנה**. אס מת ואע"ג שכבר נתן כסף קנסה לאציה: **יאל כסף קנסה צמחוסה**. ואין לה כחוסה: **מאי**. מזונות הצת שהן תנאי כחוסה פקעי צהכי או לא מי אמרינן כיון דלית לה כו': או **דלמא כחוסה היינו עמא**. דלא תקון לה רבנן משום דכל כחוסה אשה משום שלא תהא קלה בעיניו להויליאה תקנוה: **והא לא מצי מפיק**. כדכתיב(י) לא יוכל לשלחה. **איך** לא מזונות. עממה. כחוסה דמשום אפוקי הוא דלא תקון דליכא למיחש לית לה אצל שאר תנאי כחוסה דלאו משום שלא תהא קלה(י) איתקון אית לה: **צניסי ולא צניקסי**. אס יש לו צית כופין את היורשין לתת לה מדור לפי כבודה ואין יכולין לומר לה לכי לבית אביך ולאן זנין אותך סס אצל אין לו צית אלא ציקתא צי עקתא(שבת דף ע"ו): יכולין לומר לכי מאכלנו דלית תהא יתבא צניטי **תבז לך ולא צניקטי**: **אצל מזוני איה לה**. צניט אציה מנכסיו ולא אמרינן כיון דלא קרינן צה ואת תהא יתבא צניטי לא קרינן צה ומתנא מנכסי. ורז יוסף צניטי יתירא דריש דתקון למכתב צניטי מרי זימני ואת תהא יתבא צניטי כל ימי מיגר ארמולותין צניטי: **ונפסיפסה**. **תו לא קרינן צה מיגר ארמולותין**: **הא לא נפסיפסה** א"י. צממיה. ואפילו אין העכבה מחמת כבוד צעלה אלא שלא היה תוצעה הגון לה: **יחלה ופירכסה**. גליא דעמה דלא מחמת כבוד צעלה מעכבת ליעשא: **עשסה כחוסה אפוקי**. קרקע המיוחדת לכחוסה עשתה אפוקי לבעל חוז שלה: **הני אין**. לפי שהן גביה כחוסה אצל צעירה לא: **פרוודה**. כרכים הסמוכים לה: **מחוא**. מפרוודי צבל: **דסגי קבא דנהרדעא**. כל מקום שמודדין תבואה צמדת קצ נהרדעא: **שמין מה שעליה**. כשמגבין לה צית דין כחוסה שמין בגדיה צפרעון כחוסה: **צלקיט**. שכיר שגר צניט צעל הצית ולקח לו צעל הצית צגדים כשיואל שממנו סס אותן צגדים צשכרו לשמואל ורז אמר אין שמין: **וכן צלקיט**. לרז שמין ולשמואל אין שמין: **ומנה צה**. רז סימנא צמילתיה: **ישמא וארמלנא**

מוכף רש"י

בביתו ולא בביתך. בית צר כעין צריף כדאמרין במשנת שבת (ע"ז) כקתא צי עקתא, אס היה מדור שר לו לא קבל עליו להויליא את בניו ולהוסיפה (לקטו קב). החובעת כתובתה בב"ד אין לה מזונות. עממה. דגולא דעמה דבעי לאפוקי ואיהי לא אמי צדה אלא כל ימי מיגר ארמולותין צניטי, שהיא אלמנה צביל כדורו (גיטין דף ה). אין לה. לנכח. לא בכסות אשתו. למשכיל צביל העך וכן לני מקדש לא היו ככלל נכסי לקדשו (ביק קב) שאני עלו (ערכין דכ). **שצבע לשמן**. גס אשמו זכינו (שם ושם). ולא כבדלע"ג חרשיו. דכתיב קמ"ל דע"ג נחמקין משעת נעלוס הכי כן נחמקין משעת לקיח(שם).

תוספות ר"ד

כיון דליל לשני כתובה פ"י כדתיב כ"י אלמנה יורונית (דף ע"ב) השני והאילנות אין לה כתובה וא"ל מזונות וטעמא מפורש ב"י מ"מ משום דאיהי צממיה כ"י וקנסה רבנן הלכך תנאי כתובה נמי אין לה דבנין נוקבין. א"י אימא דעבדא איסורא קנסה רבנן אבל איהי דלא עבדא איסורא לא קנסוהו רבנן תיקו: בעי רבא בת ארוסה. פ"י מוהרה ארוס הבא על ארוסתו והוליד מפנה בת וחי' לו בנים מאשה אחרת ומת הארוס י"ל מזונות. פ"י מן האחים בכסי האב או לא כיון דאית לה לארוסה כתובה. פ"י היינו מרי"מ מן האירוסין כדאמרין לקמן בשלהי הכותב תנאי כתובה נמי כגון מזוני דבני נוקבין אית לה א"י כיון דלא תקינו רבנן למכתב כתובה עד שעת נשואין ומקמי הכי לא חיילא לית לה נמי תנאי כתובה באירוסין תיקו. ומכא נמי מוכח דאית כתובה לארוסה אע"ג דלא כתב לה דאי בדרכתא לה מאי קמבעי' להו. אי דכתב לה תנאי דבני נוקבין אית לה ואי דלא כתב לה תנאי דבני נוקבין ומנה מאחיה כתב לה פשיטא דכתובה אית לה תנאי דבני נוקבין ל"ל ואמאי קמבעיא להו א"י הכי סבר אע"ג דלא כתב לה כתובה אית לה מנה ומאחיה ומ"ה צניי אית לה נמי תנאי דבני' אי לא וה"י איכא למבעי על ארוסה גופא אי מחזנא לאחר מיתת הבעל מנכסיו או לא וטעם אחד להו. ובפי האומר בקידושין מוכיח ופירוש שיש כתובה לארוסה והוא מותר בקרבנותיה ואמרין ההם אם נתן גט מעצמו כופין אותו ליתן כתובה ואי בדכתב לה תיפוק ליה דהא כתב לה ותו האשה יכול לכפור ולומר לא קדשתין א"י בדלא כתב לה: בעי רבא בת אנוסה. פ"י אנס את הנערה ונשאה אח"כ כדכתיב ולו תהיה ואשה והולידה לו בת ומת י"ל מזונות מן האחין מנכסיו או לא מזונות הבת שהן תנאי כתובה כפיקע בהכי או לא מי אמרינן כיון דל"ל כתובה ת"כ נמי ל"ל א"י כתובה היינו טעמא דלא תיקון לה רבנן דכל כתובת אשה הוא משום שלא תהא קלה בעיניו להוציאה והאי לא מצי מפיק לה כדכתיב לא יוכל לשלחה כל ימי והשתא כחוסה דמשום אפוקי הוא דלא תקינו רבנן דליכא למיחש לה אבל שאר ת"כ דלא משום להוציאה איתקון אית לה תיקו: **מתני'** את תהא יתבא בביתו ומיתנא מנכסי כל ימי מיגר ארמולותין תיב מפני שהוא תנאי ב"ד. פ"י מיגר משך או מיגר לשון דירה וכן הוא אנשי ירושלים כותבין אנשי גליל ה"י כותבין כאנשי ירושלים ובהירושלמי היו כותבין עד שירצו היתומים ליתן לה כתובה. לפיכך אם רצו הירושלמי נותנים

נערה שנתפתחה פרק רביעי כתובות

גד.

בת אנוסה מהו. תימה דלנוסה גופה תיבעי: **בביתו ולא בביתך**. כשאין להן כי אס ציקמי היא מפסקת דלכולי עלמא יכולין לגרשה וציש להס צמים טובים היא מרווחת צהאי לישנא דציתי שמשמשת צמדור כדרך ששמשמה צחי צעלה כדאמרין

צהגושא (לקמן דף קג) ואין להחליף לה לגרוע ממנו או שמה אפילו לכיוולא צו: **ל"ית הלכתא כב"ה הני שמעתתא**. [אכולהו קאין] צר מתצווה לינשא דהוא עדיפא דאי ככל הני דוקא וקאי נמי אמצעוה לינשא א"כ קשיא דשמואל אדשמואל לרז עגן דאמר לעיל לדידי מפרשא לי מיניה דמר שמואל כו' וכה"ג איכא צפרק מולין (שבת דף קמ). לית הלכתא ככל הני שמעתתא דלאו דוקא^ט: **ושמואל** אמר הלכה כבנשי גליל. פ"י ר"מ וצמקוס שיט מנהג ילכו אחר המנהג. וצמקוס שאין מנהג יעשו כשמואל דהלכתא כוותיה והא דצעי צמקון עד היכן נהרדעא לאו משום דאין הלכה כשמואל אלא משום דשאר צבל נהוג כרז והא דקסה מההיא דאלמנא (לקמן ע"ז) אפרש צע"ה:

בביתו אבל מזוני אית לה מר בר רב אשי אמר אפילו מזוני נמי לית לה ולית הלכתא כמר בר רב אשי אמר רב נחמן אמר שמואל תבעוה להנשא ונתפייסה אין לה מזונות הא לא נתפייסה יש לה מזונות אמר רב עגן לדידי מפרשא לי מיניה דמר שמואל אמרה מחמת פלוני בעלי יש לה מזונות מחמת בני אדם שאינן מהוגנין לה אין לה מזונות אמר רב חסדא זינתה אין לה מזונות אמר רב יוסף כיחלה ופירכסה אין לה מזונות מאן דאמר זינתה כל שבין כיחלה ופירכסה מאן דאמר כיחלה ופירכסה אבל זינתה אית לה מאי טעמא יצר אנסה ולית הלכתא ככל הני שמעתתא אלא כי הא דאמר רב יהודה אמר שמואל היתובעת כתובתה בבית דין אין לה מזונות ולא והתניא^י המכרה כתובתה ומשכנה כתובתה עשתה כתובתה אפותיקי לאחר אין לה מזונות הני אבא תובעת לא הני בין בבית דין בין שלא בבית דין תובעת בבית דין אין שלא בב"ד לא: וכך היו אנשי ירושלים וכו': אתמר רב אמר הלכה כאנשי יהודה ושמואל אמר הלכה כאנשי גליל בבל וכל פרוודהא נהוג כרז נהרדעא וכל פרוודהא נהוג כשמואל ההיא בת מחזא דהות נסיבא לנהרדעא אתו לקמיה דרב נחמן ישמעה לקלה דבת מחזא היא אמר להו בבל וכל פרוודהא נהוג כרז אמרו ליה והא לנהרדעא נסיבא אמר להו אי הכי נהרדעא וכל פרוודהא נהוג כשמואל ועד היכא נהרדעא עד היכא דסגי קבא דנהרדעא איתמר ה"אלמנה רב אמר ש"שמין מה שעליה ושמואל אמר אין שמין מה שעליה אמר רב חי"א בר אבין וחילופה בלקיט רב כהנא מתני וכן בלקיט ומנח בה סימנא יתמא וארמלתא שלא ופוק אמר רב נחמן אע"ג דתנן במתניתין כוותיה דשמואל הלכתא כוותיה דרב דתנן אחד המקדיש נכסיו ואחד המעריך את עצמו אין לו לא בכסות אשתו ולא בכסות בניו ולא בצבע שצבע לשמן ולא בסנדלים חדשים שלקח לשמן אמר ליה רבא לרב נחמן וכי מאחר דתנן מתניתין כוותיה דשמואל אמאי הלכתא כוותיה דרב אמר ליה "לכאורה כשמואל רהימא כי מעיינת בה הלכתא כוותיה דרב מאי טעמא כי אקני לה אדעתא למיקם קמיה אדעתא למשקל ולמיפק לא אקני לה: כלתא דבי בר אלישיב הוה קא תבעה כתובתה מיתמי הוה קא ממשי להו לכי דינא אמרי זילא לן מילתא דתיוליה הכי אולא לבישתניהו ואיכסתניהו לכוליה מנא אתו לקמיה דרבינא אמר להו הלכתא כוותיה דרב דאמר אלמנה שמין מה שעליה הוהא דאמר להו נדוניא לברת זל נדוניא א"ר אידי בר אבין פורנא ליתמי להוהא דאמר להו ארבע

שנה ופוק. הפשט צגדיין ואל: **יתמא**. לקיט: **דסגן צמחוסין**. צהך דערצין: **אחד המקדיש נכסיו כו'** ואחד המעריך עצמו. והגזר צא למשכנו על ערכו הקצוב צפרשה אין לו לגזר לא צכסות אשתו כו': **לשמן**. צגדים שצבז לשם אשתו ולסם צניו ואע"פ שלא צצשום עדיין. אלמא צגדיה שלה כשמואל: **לכאורה כשמואל ריהטא**. פתאוס מרוצת משמעות המשנה כשמואל אצל כי מעיינת צה לא מסייעא לשמואל דהא קמיה קיימא וצניה יולאה מציתו ואלדעתא דהכי מקני לה עניה שלה כל זמן שהיא תחמיו: **הוא דאמר לפו**. צולאט צציז מרע: **שמואל צצרה**. קצוצים היו תכשטי הצנות כך וכן צצושים: **פורנא ליתמי**. הרווח ליתומים ולא צמרינן ניתיב לה דמי הדרוילא ציוס הלוואה:

ארבע

וכך היו בני ירושלים כותבין איתמר רב אמר הל' כאנשי ירושלים בבל וכל פרוודהא נהוג כרז נהרדעא וכל פרוודהא נהוג כשמואל ועד היכן הוא נהרדעא עד היכא דסגי קבא דנהרדעא. פ"י עד מקום שמודדין קבא בת נהרדעא וק"ל הל' כשמואל בריני וכן פסק ג"מ משום שאין אחד: איתמר אלמנה רב אמר שמין מה שעלי. פ"י כשתבא לבנות כתובתה מן הירושין שמין לה בהגדים שעליה בפרעון כתובתה דכי אקני לה אדעתא למיקם קמיה אדעתא דלמשקל ומיפק לא אקני לה. ושמואל אמר אין שמין פ"י דמשעה שנשאת לו זכה במתנה והן שלה: ארבע"א וחילופא בלקיט. פ"י שכיר שרז בבית בע"ה ועשה לו בגדים לכשמשלים זמנו ורוצה לצאת וחובע שכר פועלותו החליפו דבריהם דשמואל אמר שמין מה שעליו ומעלה אותם לו בשכרו ורב אמר אין שמין מה שעליו רב כהנא מתנא וכן בלקיט לרב שמין ולשמואל אין שמין ומנח ביה סימנא יתמא שלח ופוק שלח ופוק. פ"י הפשיטו מבגדיו ויצא כלומר שמין מה שעליו וקרי ליה יתמא ע"ש שנוהגים בו מנהג יתמין לצאת בלא מלוכז: אר"י אע"ג דתנן מתני' כוותיה דשמואל הל' כוותיה דרב דתנן א' המקדיש את נכסיו וא' המעריך

עין משפט

קבב א ב ג מיי פ"י מהל' אבות הלכ' יד טו"ש"ע אה"ע סי' קיב ספק ה: **קבב ד מיי פ"י** סם הלכה א סמג הל' פ"י וישין מ"ש טו"ש"ע סם מ"ג ספק ה: **קבב ה מיי** טו"ש"ע סם ספק ח: **קבב ו ד מיי** ג טו"ש"ע סם ספק ג: **קבב ח מיי** פ"י סם הלכה ד סמג עשין ממ טו"ש"ע סם סי' גט ספק א: **קבב י מיי** פ"ג מהל' ערכין הלכה ד סמג עשין קאל: **קבב כ ל מיי** פ"ה מהל' זכיה הלכה כז סמג עשין עכ טו"ש"ע מ"מ סי' רנג ספק טז:

תוספות ר"ד (המשך)

לה כחכותה ופוטרים אותה: **נת ר"י בביתו ולא בביתך**. פ"י דוקא אם הניח בית גדול שיאוי לה ולהם הן חייבים לתת לה מדור ואין יכולים לומר לה לכי לבית אביך ואנו זנין אותך שם. אבל אם הניח מדור צר ורחוק אין חייבים לתת לה מדור דמתני' תני תרי בביתו כדו דריקא בביתו ולא בביתך אלא זניס אותה בבית אביה מנכסיו ול"א כיון דלא קרינן ביה בביתו לא קרינא ביה נמי ומתני' מנכסי: מר בר אשי אמר אפילו מזוני נמי ל"ל. פ"י כיון דבטל התנאי דמדור בטל נמי תנאי דמזונות דיתבא בביתו אמרי בהדי' וכיון דלא יתבא בביתו לא מתנא. ומסיק תלמודא ולית הל' כמר בר"א דהאי דקתני בביתו שלא תוכל היא וזכר תנאי מזונות בבית אבי וא"א לדור עמכם דלא יתבי לה א"כ יושבת וינווית עמון דברכת הבית ברובה אבל תבא דאיננה מכבי מעלין לה מזונות בבית אביה: אר"י א"ש בצעוה להנשא ונתפייסה א"ל מזונות. פ"י דלא קרינן לה מיגרא ארמולותין בביתו הא לא נתפייסה י"ל מזונות. פ"י ואע"פ שהעכבה היתה מחמת שלא ה"י התרעבה הגון לא לא מחמת כבוד בעלה: אר"י לדידי מפרשא לי מיניה דמר שמואל אמרה מחמת פ"י בעלי י"ל מזונות מחמת ב"א שאינן מהוגנים לי אין לה מזונות. פ"י משמע דאי הוו מהוגנים הוה מינסבא להו: אר"י כיון דלא תזונות אמר ר"י כחלה ופרכסה א"ל מזונות. פ"י דגלי דעתא א"ל משום כבוד בעלה מעכבא מ"ד ונהג כ"ש כחלה ופרכסה ומ"ד כחלה ופרכסה אבל זינתה י"ל מזונות מ"ט יצר אנסה ומסיק תלמודא ולית הל' ככל הני שמעת' אלא כי הא דארי"י איש התובעת כתובתה בב"ד א"ל מזונות ולא נדוניא: מכרה כתובה או משכנה או עשאה אפותיקי אין לה מזונות. פ"י [אפותיקין] פה תהא קאי למיקם אמרה לבע"ה לא תבנה תוכך אלא משהו זו המיוחד לכתובתי הני אין אבל תובעת לא. פ"י ומ"ה לא תני תובעת כהדי הנך דבריייתא הני בב"ד ושלא בב"ד תובעת כתובתה בב"ד אין שלא בב"ד לא: